
CONÈIXER EL MERCAT DE TREBALL: Una realitat canviant

El mercat de treball és l'entorn socioeconòmic on existeix una oferta i una demanda. Es tracta d'un medi canviant, que no podem controlar i, si volem accedir-hi, l'hem d'analitzar i familiaritzar-nos bé amb allò que el caracteritza. Quan volem començar a buscar feina hi ha moltes qüestions que ens hem de plantejar: com és el món laboral que ens rodeja? quines són les tendències actuals? en quin sector volem trobar feina? quins canvis s'estan produint? i conseqüentment, quines necessitats se'n deriven?. Per últim, hem de tenir present que hi trobarem una forta competència, obstacles i dificultats que en ocasions impediran accedir en igualtat de condicions a totes les persones candidates.

Però tenim la clau a les nostres mans: si reunim molta informació sobre el món laboral, podrem trobar una feina més fàcilment. Caldrà conèixer les exigències del mercat: què demanen les organitzacions, quins perfils i requisits són els més preuats, i així ens podrem reciclar, tot ampliant coneixements, si s'escau, per poder oferir la nostra candidatura.

CONÈIXER EL MERCAT DE TREBALL

A què ens referim quan parlem de mercat laboral? És un espai en el qual es troben i es duen a terme intercanvis entre aquells que ofereixen feina i aquells que la demanen. El món laboral actual és molt dinàmic, i d'entre les característiques que el defineixen cal destacar: la generalització en l'ús de les noves tecnologies, la mobilitat geogràfica o funcional, la situació freqüent d'obsolescència del propi lloc de treball, el canvi en la cultura contractual, la prevalença de les actituds sobre les aptituds, i també el requeriment d'aprenentatge permanent.

El mercat laboral està en continua transformació:

El món laboral tradicional	El món laboral actual
Llocs de feina permanents o fixos	Ocupacions més temporals
L'antiguitat és un grau	Es valora experiència en diferents empreses
Prioritzava: "el saber" i "el saber fer": coneixements i aptituds	Prioritza: "el voler fer" o actituds
Candidats/es amb formació especialitzada i concreta	Candidats/es amb coneixements i habilitats múltiples
Estabilitat basada en la lleialtat a l'empresa i l'esforç	Preocupació per l'ocupabilitat i l'aprenentatge al llarg de la vida

Porta22, Espai de Noves Ocupacions s'ofereix per divulgar i donar respostes a les transformacions que, a les darreres dècades, s'han produït al món laboral com a conseqüència d'importants canvis a l'estructura demogràfica de la població, de la incorporació creixent de noves tecnologies, del nou paper de la dona al mercat de treball, de les noves necessitats de les persones i les empreses... Com a resultat de tots aquests canvis, s'han generat noves ocupacions, altres ocupacions han emergit amb força i unes altres s'han transformat profundament.

A Porta22 hi ha una Intranet amb una gran quantitat de continguts digitals entre els quals destaquen més de 700 fitxes descriptives de nous perfils professionals que pertanyen als 15 sectors econòmics amb major dimensió de futur a l'àrea de Barcelona.

Qui ha d'explorar l'entorn socioeconòmic? Qualsevol persona que estigui en situació d'atur, que busqui la seva primera feina, que vulgui canviar de feina o reincorporar-se de nou al mercat de treball, necessita conèixer les ocupacions que existeixen. Posteriorment, un cop ja s'ha estudiat la realitat del propi entorn laboral, correspondrà a cadascú decidir quines ocupacions s'accepten i quines es rebutgen. És a dir, ara entren en joc els propis valors ocupacionals.

Has pensat a fons sobre les següents qüestions?

- Valores que una ocupació contempli un horari flexible que et permeti compaginar-ho amb d'altres activitats?
- Valores la independència i l'autonomia en la realització de les tasques, o prefereixes fer una feina guiada i supervisada?
- Vols destacar, tenir prestigi i/o popularitat a la feina?
- Busques la creativitat en la realització de les tasques que t'encomanen?
- T'agrada una feina que suposi molt contacte social?
- T'agrada la rutina i les tasques amb repetició? O a l'inrevés, valores la varietat i l'aventura?
- Prioritzes el guanyar un bon sou? Una feina per a tota la vida?
- Busques una feina a prop de casa? Sense desplaçaments?

Com podem fer un bon estudi del mercat? Són moltes les maneres com podem apropar-nos al nostre entorn laboral. A l'era actual, en la qual les noves tecnologies són a l'abast de tothom, ja no tenim excusa per no accedir a una gran quantitat d'informació i coneixements. Internet, per exemple, és una gran finestra oberta que s'ofereix com a font d'informació del mercat laboral i de les noves tendències. No podem oblidar la consulta de la premsa especialitzada en temes d'ocupació i recerca de feina.

Mitjançant la xarxa s'accedeix a un ampli ventall d'informació sobre el món laboral. Podem consultar les dades estadístiques que ens informen de l'evolució de l'economia i l'ocupació. També ens permet conèixer quines ocupacions tenen més demanda o quines són les de més difícil cobertura. Hi trobarem descripcions de perfils professionals i reculls de notícies de l'actualitat del mercat laboral. Així com els estudis que es fan sobre ocupació a la nostra zona geogràfica.

No oblidis consultar les borses de treball: n'hi ha d'especialitzades per a determinats perfils professionals i d'altres de més generals.

Quins recursos de la intranet de Porta22 són més adients per conèixer el mercat de treball?

- Per poder identificar ocupacions relacionades amb els teus interessos hi ha el test d'Interessos Professionals.*
- Per poder conèixer Noves Ocupacions: De les ocupacions que coneixes a les que no coneixes.*
- Per identificar quins són els nous professionals: vídeos de testimonis i sectors, i reportatges ocupacionals.*
- Per conèixer a fons els 15 sectors amb major dimensió de futur a l'àrea de Barcelona: Sectors Econòmics / Coneix els sectors de Porta22.*

En quin moment ens hem de plantejar que cal conèixer el mercat de treball? És just en el moment en què decidim començar a buscar feina i, per tant, en què hem de definir el nostre objectiu professional, quan és necessari aconseguir informació laboral.

Hem de pensar en formar-nos i en reciclar-nos laboralment per seguir essent atractius. Anomenem ocupabilitat a la capacitat que té una persona per poder reconèixer les seves competències, ajustar-les i administrar-les d'acord amb les necessitats del mercat laboral. L'ocupabilitat no és només una tasca dels que estan fent recerca de feina, sinó que també és tasca dels que estan treballant. Serem més ocupables si les nostres competències i habilitats personals satisfan les demandes laborals del món actual.

Dins de les empreses els perfils professionals evolucionen i es transformen. Cal fer especial esment al fet que, encara que a dia d'avui es faci un estudi detallat de les condicions del mercat, es pot desactualitzar en molt poc temps.

Estàs pensant en canviar de feina? Busques la teva primera feina? És, doncs, el moment en què cal que et plantejgis el teu objectiu professional.

Recorda que per aconseguir el que vols (l'objectiu final que persegueixes) has de superar primer alguns objectius més a curt termini. Quan busquem feina i establim un pla d'acció hem de tenir present que caldrà ajustar-lo en el temps, modificant i afegint nous objectius. Malgrat que es presentin moltes dificultats haurem de seguir endavant, sense desanimar-nos, tenint present que a mida que anem superant les fites, aconseguirem assolir el nostre objectiu final. La motivació hi juga un paper molt important.

Per què hem de conèixer l'entorn socioeconòmic? Les característiques que defineixen el mercat de treball s'han anat modificant al llarg dels anys en funció de quina ha estat la situació econòmica dominant. Així, veiem com les relacions laborals ja no són tant llargues com ho eren abans. Actualment l'ús de les noves tecnologies s'ha estès a molts sectors, hi ha hagut una progressiva incorporació de la dona al mercat de treball i, fins i tot, apareixen noves ocupacions.

Existeix també una altra raó per apropar-nos al mercat laboral: és la necessitat que el candidat o aspirant a un lloc de treball entengui i parli el mateix "idioma" (filosofia i valors) que l'empresa o l'entorn laboral en el qual es vol moure. Sabem que actualment existeix un nombre molt superior de demandants per a cada oferta. I això ens ha d'indicar que altres candidats més ben preparats que nosaltres ens poden passar per davant. Com més dades (sectorials i ocupacionals) tinguem, més garanties tindrem d'estar ben situats en la cursa per aspirar a un lloc de treball.

El mercat de treball actual és molt competitiu. Existeix molta més demanda que no pas oferta. Això vol dir que qualsevol candidat ha d'estar molt preparat per poder assumir aquest alt grau de competència per aconseguir un lloc de treball. És per això que existeix la necessitat de conèixer a fons les característiques que defineixen el perfil d'ocupació que busques.

Et serà molt útil recollir el màxim d'informació respecte de totes les possibilitats que existeixen per a la teva ocupació ideal (sector, empreses, oportunitats, etc.)

Pensa en els teus competidors: què fan la resta de candidats/es que es presenten al mateix tipus de feina que tu vols?... Informa't!

CONCLUSIONS

Definim el mercat laboral com un entorn en canvi constant, amb un desequilibri entre l'oferta i la demanda, amb un important grau de competència amb d'altres candidats/es, que presenta una situació molt diferent en funció de la zona geogràfica i que evoluciona segons certes tendències laborals. La necessitat d'haver d'explorar el món laboral ve justificada pel propi interès de les persones per fer una recerca de feina amb garanties d'èxit. En definitiva, la informació que necessitem és: què vol el mercat, quines capacitacions cerca, quines condicions ofereix, quins sectors ofereixen oportunitats de treball, quins sectors són emergents, quins sectors tenen creixement estable, i quins sectors estan en retrocés.

Finalment, haurem de tenir present que el fet que aquesta realitat laboral estigui en continua evolució obliga a aquells que busquen o volen canviar de feina, a prendre una actitud de revisió i atenció permanent. Per poder ser més efectius resulta imprescindible establir un objectiu professional, i això vol dir: aturar-te, pensar i organitzar un pla de recerca de feina. El pla possibilita el poder establir unes actuacions eficaces, orientades i ajustades a la realitat múltiple i canviant.

CONCEPTES CLAU

Objectiu professional: és el pla d'acció o la fita que et proposes aconseguir dins d'un itinerari professional.

Valors Ocupacionals: Inclouen totes les expectatives que les persones tenen de la seva feina, és a dir, tot allò que els produirà satisfacció quan realitzin l'ocupació. Alguns dels valors ocupacionals són: seguretat econòmica, estabilitat laboral, relacions interpersonals, realització personal, èxit, responsabilitat, disponibilitat geogràfica, disponibilitat horària, desig de promoció i aspiracions econòmiques entre d'altres valors.

Perfil professional: El perfil professional engloba les competències professionals específiques requerides per actuar en una àrea professional definida. En altres paraules, definim el perfil professional com el conjunt de valors, actituds, coneixements i habilitats que es relacionen amb el saber i el fer professional, que hauria de reunir un determinat treballador/a.

Oferta laboral: Inclou, d'una banda, la quantitat de llocs de treball que el món laboral necessita cobrir i, de l'altra, els requisits que es demanen als candidats/es.

Demanda laboral: Fa referència a la disponibilitat dels candidats i candidates. La demanda està en relació directa amb les pròpies característiques individuals de les persones candidates i aspirants (personalitat, aptituds coneixements i experiències), i amb les seves preferències professionals (són els valors ocupacionals).

Competències clau per al mercat de treball: Tot i que cada lloc de treball en concret requereix unes competències diferents, podem generalitzar dient que, a més dels coneixements específics d'un sector, les habilitats més valorades pel mercat de treball són les anomenades competències genèriques. Considerem que aquestes competències genèriques són competències transversals en diferents àmbits d'activitat personal i laboral:

☐ Capacitat per valorar els punts forts i febles d'un mateix	☐ Confiança en un mateix
☐ Perseverança en l'assoliment d'objectius	☐ Habilitats de comunicació
☐ Tenir una visió positiva de les coses (optimisme)	☐ Orientació vers els altres
☐ Capacitat per resoldre conflictes	☐ Tolerància a l'estrès
☐ Capacitat d'adaptació als canvis	☐ Autocontrol
☐ Capacitat per treballar en equip	☐ Iniciativa

Variables associades: **Autoconeixement i Ocupabilitat.**

Ocupabilitat: Podem definir el concepte d'ocupabilitat com la capacitat que té una persona per poder reconèixer les seves competències, ajustar-les i administrar-les d'acord amb les necessitats del mercat laboral.

Autoconeixement: Es tracta d'un procés de reflexió que ens permet reunir informació útil sobre: com som, com ens relacionem amb els altres, com reaccionem davant de diferents situacions, com fem les coses, què ens agrada, quines coses sabem fer bé i quines ens costen més de fer.

BIBLIOGRAFIA

Sebastián Ramos, Araceli; Sánchez García, Maria Fe.(2000). El mercado de trabajo y el acceso al mundo laboral. Barcelona: Estel.

Rodríguez, Dolores i altres (2002). Descubre las profesiones actuales. Barcelona: Planeta

WEBGRAFIA

Anuari Estadístic de la Ciutat de Barcelona 2007. Treball:
<http://www.bcn.es/estadistica/catala/dades/anuari/cap10/index.htm>

Elegir profesión:
http://www.laboris.net/Static/ca_profesion.aspx

Guia de noves professions d'Educaweb:
<http://www.educaweb.com/esp/secciones/seccion.asp?sec=33>

Canaltrabajo.com:
<http://www.canaltrabajo.com>

WEBGRAFIA A LA INTRANET DE PORTA22

A continuació et proposem rutes a seguir a la intranet de Porta22, per accedir a més informació sobre el tema:

Troba una feina / El món laboral d'avui

Troba una feina / Apropa't a les empreses

Sectors econòmics / Coneix els sectors de Porta22

Noves Ocupacions / Les col·leccions temàtiques de Porta22

Orienta el teu futur professional / Canvia la teva vida professional /

Orienta el teu futur professional / Canvia la teva vida professional / Interessos professionals

Orienta el teu futur professional / Canvia la teva vida professional / De les ocupacions que coneixes a les que no coneixes

Consulta les **NOTÍCIES** de la Intranet de Porta22: obtindràs una selecció de l'actualitat del món laboral. Pots fer una recerca centrada en el teu sector.

Utilitza el **CERCADOR** de la Intranet de Porta22 per obtenir una selecció molt completa de recursos: llibres, articles i enllaços d'interès sobre el coneixement del mercat laboral. És molt senzill: només cal que obris el menú CERCAR i escriguis una paraula clau.